SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2021/121

2021 m. sausio 28 d.

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi atsakant į Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos atsiųstą valstybėms skirtą raštą dėl Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 9 priedo 9 skyriaus D skirsnio 28 pakeitimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnio 2 dalį ir 87 straipsnio 2 dalies a punktą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 1947 m. balandžio 4 d. įsigaliojo Tarptautinė civilinės aviacijos konvencija (toliau – Čikagos konvencija), kuria siekiama reguliuoti tarptautinį oro susisiekimą. Ja įsteigta Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (ICAO);

(2) Sąjungos valstybės narės yra Čikagos konvencijos susitariančiosios valstybės ir ICAO narės, o tam tikruose ICAO organuose Sąjunga turi stebėtojo statusą;

(3) pagal Čikagos konvencijos 54 straipsnį ICAO taryba turi patvirtinti tarptautinius standartus ir rekomenduojamą praktiką;

(4) 2017 m. gruodžio 21 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba (JT ST) savo rezoliucijoje 2396 (2017) nusprendė, kad JT valstybės narės turi plėtoti pajėgumus rinkti, tvarkyti ir analizuoti, laikydamosi ICAO standartų ir rekomenduojamos praktikos, keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenis ir užtikrinti, kad PNR duomenis naudotų ir jais dalytųsi visos jų kompetentingos nacionalinės institucijos, užtikrindamos visapusišką pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, teroristinių nusikaltimų ir susijusių kelionių prevencijos, nustatymo ir tyrimo tikslais;

(5) JT ST rezoliucijoje 2396 (2017) ICAO taip pat raginama bendradarbiauti su susitariančiosiomis valstybėmis siekiant nustatyti PNR duomenų rinkimo, naudojimo, tvarkymo ir apsaugos standartus;

(6) PNR standartai ir rekomenduojama praktika nustatyti Čikagos konvencijos 9 priedo 9 skyriaus D skirsnyje. Tuos standartus ir rekomenduojamą praktiką papildo papildomos gairės, visų pirma ICAO dokumentas Nr. 9944, kuriuo nustatomos gairės dėl PNR duomenų;

(7) 2020 m. birželio 23 d. ICAO taryba priėmė Čikagos konvencijos 9 priedo 9 skyriaus D skirsnio 28 pakeitimą, nustatydama naują standartų ir rekomenduojamos praktikos rinkinį susitariančiosioms valstybėms plėtoti savo pajėgumus rinkti, naudoti, tvarkyti ir apsaugoti PNR duomenis vykdant skrydžius į jų teritoriją ir iš jų teritorijos (toliau – 28 pakeitimas), laikantis atitinkamos teisinės ir administracinės sistemos;

(8) pagal Čikagos konvencijos 90 straipsnį, jei dauguma jos susitariančiųjų valstybių iki tam tikro termino neišreikš savo nepritarimo, 28 pakeitimas įsigalios praėjus trims mėnesiams po termino išreikšti tokį nepritarimą;

(9) pagal Čikagos konvencijos 38 straipsnį bet kuri susitariančioji valstybė, kuriai praktiniu požiūriu pernelyg sudėtinga visais atžvilgiais laikytis tokių tarptautinių standartų ar procedūrų arba visapusiškai suderinti savo taisykles ar praktiką su kuriuo nors iš dalies pakeistu tarptautiniu standartu ar procedūra arba kuri nusprendžia, kad jai būtina priimti taisykles ar praktiką, kokiu nors konkrečiu aspektu besiskiriančius nuo tų, kurie nustatyti tarptautiniu standartu, turi nedelsdama pranešti ICAO apie savo ir tos, kuri nustatyta tarptautiniu standartu, praktikos skirtumus. Pranešimas apie tokius skirtumus turi įtakos ICAO priimtų standartų teisinei galiai. Todėl Sąjungos pozicija šiuo klausimu turi būti nustatyta pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalį;

(10) apie 28 pakeitimą susitariančiosioms valstybėms pranešta valstybėms skirtu raštu EC 6/3-20/71. Tame valstybėms skirtame rašte nurodyta, kad apie bet kokius 28 pakeitimo skirtumus ir jo laikymąsi reikia pranešti iki 2021 m. sausio 30 d.;

(11) Sąjunga priėmė bendrąsias taisykles dėl PNR duomenų Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/681 ([1]), kurios taikymo sritis iš esmės sutampa su sritimi, kuriai taikomi 28 pakeitimu patikslinami standartai ir rekomenduojama praktika. Direktyva (ES) 2016/681 visų pirma apima išsamų taisyklių, kuriomis siekiama apsaugoti pagrindines teises į privatumą ir asmens duomenų apsaugą oro vežėjams perduodant PNR duomenis valstybėms narėms ir tvarkant tokius duomenis teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais, rinkinį;

(12) Sąjunga taip pat priėmė teisėkūros aktus dėl asmens duomenų apsaugos, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 ([2]) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/680 ([3]), kurie taikomi oro vežėjams ir kitiems privatiems veiklos vykdytojams bei kompetentingoms institucijoms tvarkant PNR duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais, įskaitant apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos tikslais;

(13) be to, šiuo metu galioja du tarptautiniai susitarimai tarp Sąjungos ir trečiųjų šalių, t. y. Australijos ([4]) ir Jungtinių Amerikos Valstijų ([5]), dėl PNR duomenų tvarkymo ir perdavimo. 2017 m. liepos 26 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pateikė Nuomonę 1/15 dėl numatyto sudaryti Kanados ir Europos Sąjungos susitarimo dėl PNR duomenų perdavimo ir tvarkymo, pasirašyto 2014 m. birželio 25 d. ([6]) (Nuomonė 1/15);

(14) Čikagos konvencijos 9 priedo 9 skyriaus D skirsnio PNR aspektai, patikslinti 28 pakeitimu, yra susiję su sritimi, kurioje pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 3 straipsnio 2 dalį Sąjunga turi išimtinę kompetenciją, nes 28 pakeitimas gali turėti įtakos bendrosioms PNR duomenų apsaugos ir tvarkymo taisyklėms;

([1]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais (OL L 119, 2016 5 4, p. 132).

([2]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([3]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

([4]) Europos Sąjungos ir Australijos susitarimas dėl oro vežėjų atliekamo keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo Australijos muitinės ir sienos apsaugos tarnybai (OL L 186, 2012 7 14, p. 4).

([5]) Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos susitarimas dėl keleivio duomenų įrašų naudojimo ir perdavimo Jungtinių Valstijų vidaus saugumo departamentui (OL L 215, 2012 8 11, p. 5).

([6]) 2017 m. liepos 26 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) nuomonė 1/15, ECLI:EU:C:2017:592.

(15) atitinkamai Sąjungos pozicija šiuo klausimu, 28 pakeitimo rengimo tikslais, buvo priimta pagal Tarybos sprendimą (ES) 2019/2107 ([7]). Ta pozicija atspindi Sąjungos teisės dėl asmens duomenų apsaugos ir PNR duomenų perdavimo trečiosioms šalims reikalavimus, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2016/679 ir Direktyvose (ES) 2016/680 bei (ES) 2016/681, taip pat reikalavimus, kylančius iš Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kaip ją aiškina Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, visų pirma Nuomonėje 1/15;

(16) 28 pakeitimu patikslinami standartai ir rekomenduojama praktika iš esmės atitinka Sąjungos poziciją, įtvirtintą Sprendime (ES) 2019/2107, ir jais nustatomos plataus užmojo apsaugos priemonės dėl duomenų apsaugos, visų pirma dėl duomenų subjektų teisių, nepriklausomos institucijos vykdomos priežiūros, neskelbtinų duomenų, automatizuoto PNR duomenų tvarkymo ir nediskriminavimo, tikslų, kuriais gali būti tvarkomi PNR duomenys, ir PNR duomenų saugojimo, naudojimo, atskleidimo ir tolesnio perdavimo;

(17) todėl, atsižvelgiant į tai, kad 28 pakeitimas leistų padaryti reikšmingą pažangą tarptautiniu lygmeniu PNR duomenų apsaugos standartų srityje, Sąjungos valstybės narės nepareiškė nepritarimo pagal Čikagos konvencijos 90 straipsnį;

(18) tačiau reikalavimai, taikomi pagal Sąjungos teisę dėl PNR duomenų perdavimo ir tvarkymo, yra griežtesni, nei 28 pakeitimu patikslinami standartai ir rekomenduojama praktika;

(19) 28 pakeitimu nustatyto 9.34 standarto a punkte reikalaujama, kad susitariančiosios valstybės nedraustų ir nekliudytų perduoti PNR duomenų kitai susitariančiajai valstybei, kuri laikosi standartų ir rekomenduojamos praktikos. Pagal 9.34 standarto b punktą, nustatytą 28 pakeitimu, susitariančiosios valstybės išsaugo galimybę nustatyti ar išlaikyti aukštesnį PNR duomenų apsaugos lygį pagal savo nacionalinę teisinę ir administracinę sistemą ir sudaryti papildomus susitarimus su kitomis valstybėmis, siekdamos nustatyti išsamesnes nuostatas, susijusias su PNR duomenų perdavimu. Tačiau dabartinė 9.34 standarto formuluotė Sąjungos ir valstybių narių požiūriu nėra pakankamai aiški teisine prasme, kad būtų užtikrinta, jog valstybėms narėms nedraudžiama nustatyti tokius griežtesnius reikalavimus;

(20) šiomis aplinkybėmis, siekiant užtikrinti Sąjungos teisės bei standartų ir rekomenduojamos praktikos laikymąsi, valstybės narės, atsakydamos į valstybėms skirtą raštą EC 6/3-20/71, turėtų oficialiai pranešti apie skirtumą pagal Čikagos konvencijos 38 straipsnį. Toks skirtumas turėtų būti susijęs tik su Čikagos konvencijos 9 priedo 9 skyriaus D skirsnio 9.34 standartu, patikslintu 28 pakeitimu;

(21) todėl tikslinga nustatyti poziciją, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu;

(22) Sąjungos poziciją turėtų pareikšti valstybės narės;

(23) Direktyva (ES) 2016/681 yra privaloma Airijai ir todėl ji dalyvauja priimant šį sprendimą;

(24) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

([7]) 2019 m. lapkričio 28 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/2107 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos taryboje, dėl Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 9 priedo („Supaprastinimas“) 9 skyriaus peržiūros, susijusios su keleivio duomenų įrašo duomenų standartais ir rekomenduojama praktika (OL L 318, 2019 12 10, p. 117).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi atsakant į 2020 m. liepos 17 d. valstybėms skirtą Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos raštą EC 6/3-20/71 ([8]), pareiškia valstybės narės.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2021 m. sausio 28 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
A. P. ZACARIAS

([8]) Žr. dokumentą ST 5457/21 (http://register.consilium.europa.eu).